

Sygn. akt II CSK 693/10

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 7 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marta Romańska

SSA Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa Andrzeja I.
przeciwko Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W.
Oddziałowi Regionalnemu w S.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
po rozpoznaniu na rozprawie
w Izbie Cywilnej w dniu 7 października 2011 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 22 czerwca 2010 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 18 lutego 2010 r. nakazał pozwanej Wojskowej Agencji Mieszkaniowej złożenie oświadczenia woli zobowiązujące do zapłaty powodowi Andrzejowi I. kwoty 161 131,14 zł, z odsetkami, „tytułem odprawy mieszkaniowej należnej w związku ze zwolnieniem ze służby wojskowej”.

Sąd ustalił, że powód pozostawał w zawodowej służbie wojskowej na podstawie kontraktu w okresie od dnia 15 września 1979 r. do dnia 28 lutego 2009 r. Z tym dniem decyzją Dyrektora Departamentu Kadr z dnia 23 lutego 2009 r. został zwolniony z tej służby i przeniesiony do rezerwy. W dniu zwolnienia posiadał 29 lat, 5 miesięcy i 16 dni wysługi. Z dniem 1 marca 2009 r. nabył uprawnienie do emerytury wojskowej, przyznano mu świadczenie emerytalne w wysokości 4 777,33 zł.

Decyzją o przydziale kwatery stałej nr 15/90 z dnia 12 kwietnia 1990 r. powodowi przydzielono osobną kwaterę stałą, położoną przy ul. K. nr [...], m. 24 w Z. Tę kwaterę powód zdał przed zwolnieniem ze służby.

Po dniu 1 lipca 2004 r. nie wydano wobec powoda decyzji o prawie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym. Powód w dniu 26 lutego 2009 r. oraz w dniu 10 kwietnia 2009 r. złożył wnioski o odprawę mieszkaniową w formie pieniężnej, który przez pozwaną został załatwiony odmownie.

Sąd uznał, że dochodzone roszczenie znajduje uzasadnienie w art. 23 ust. 1 pkt 1 litera b w związku z art. 47 ust 1 i 2 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 roku o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst. Dz. U. 2005 r. Nr 41, poz. 398 ze zm., dalej: „ustawy z 1995 r.”) w brzmieniu obowiązującym w dniu zwolnienia powoda ze służby wojskowej (28 lutego 2009 r.).

Zarówno ustalenia Sądu Okręgowego, jak i jego rozważania prawne Sąd Apelacyjny uznał za prawidłowe, toteż apelację pozwanej wyrokiem z dnia 15 września 2008 r. oddalił.

Skarga kasacyjna pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego – oparta na obu podstawach z art. 398³ k.p.c. – zawiera zarzut naruszenia art. 382 k.p.c., art. 23, 24, 47 ustawy z 1995 r., art. 481 k.c., i zmierza do jego, podług użytego określenia,

„zmiany i oddalenia powództwa”, bądź uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istota zarzutów skargi kasacyjnej zmierza do podważenia stanowiska Sądu Apelacyjnego, że w świetle ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych powodowi przysługuje uprawnienie do odprawy mieszkaniowej w formie pieniężnej, a w szczególności, iż o nabyciu przez powoda tego uprawnienia przesądza okoliczność niewydania decyzji o prawie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym.

Odnosząc się do tak sprecyzowanych zarzutów godzi się przypomnieć, że zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z 1995 r. w brzmieniu nadanym ustawą z 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 1203 ze zm., dalej: „ustawa nowelizująca”) osoby, którym do dnia wejścia w życie tej ustawy, przydzielono osobną kwaterę stałą, zachowywały nabyte do tego dnia uprawnienia na czas zajmowania tej kwatery. Podług tego przepisu, dotychczasowe decyzje o przydziale osobnej kwatery stałej zachowały swoją moc prawną.

Z kolei z art. 24 ust. 5 pkt. 5 *in fine* ustawy z 1995 r. w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą jednoznacznie wynika, że nie wydaje się decyzji o prawie zamieszkania w lokalu mieszkalnym żołnierzowi służby stałej, który nie zwolnił osobnej kwatery stałej.

Powyższe oznacza, że wobec powoda, dysponującego decyzją o przydziale osobnej kwatery stałej z dnia 12 kwietnia 1990 r. i nadal, w dniu 1 lipca 2004 r. tę kwaterę zajmującego wraz z rodziną, nie było podstawy do wydania po dniu 1 lipca 2004 roku decyzji o prawie do zamieszkiwania w trybie art. 24 ustęp 1 ustawy z 1995 r. w brzmieniu obowiązującymi od dnia 1 lipca 2004 roku.

Obowiązujący natomiast w dniu zwolnienia powoda ze służby art. 23 ustęp 1 pkt 1 litera a ustawy z 1995 r. przewidywał, że odprawa mieszkaniowa przysługuje żołnierzowi służby stałej, zwalnianemu z zawodowej służby wojskowej, zamieszkałemu w kwaterze, o ile nabył on prawo do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej lub został zwolniony z zawodowej służby wojskowej przed upływem okresu wymaganego do nabycia uprawnień do emerytury

wojskowej, w przypadku wypowiedzenia mu stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej przez właściwy organ wojskowy.

Z regulacją tą koreluje art. 47 ustęp 2 ustawy z 1995 r., przewidujący, że odprawę mieszkaniową wypłaca się na podstawie umowy zawartej między dyrektorem oddziału regionalnego Agencji, a osobą uprawnioną, zwalnającą kwaterę w przypadku jej zajmowania.

Z wiążących Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych wynika, że powód przed zwolnieniem go z zawodowej służby wojskowej zdał dobrowolnie przydzielony mu w 1990 r. lokal, jako osobną kwaterę stałą. Brak jest natomiast ustaleń faktycznych określających ówczesny status prawny tego lokalu. W szczególności, czy stanowił on w dacie zdania, bądź zakończenia służby, kwaterę w rozumieniu ustawy z 1995 r., niezbędną do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych żołnierzy służby czynnej i figurującą w wykazie, o którym mowa w art. 23 ustęp 4 tej ustawy.

W konsekwencji nie wiadomo, czy powód miał obowiązek zdać ten lokal wobec zakończenia służby wojskowej, czy też dalej mógł go zajmować. Są to okoliczności istotne dla oceny, czy nieodzowne było wydanie decyzji o prawie do zamieszkania, a co za tym idzie, czy niewydanie tej decyzji rodziło, jak to przyjął Sąd Apelacyjny, skutek prawny w postaci uprawnienia powoda do odprawy mieszkaniowej. Uszło uwagi tego Sądu, że ekonomiczną funkcją odprawy mieszkaniowej, o której mowa w art. 47 ustawy z 1995 r., wypłacanej ze środków Skarbu Państwa, jest udzielenie pomocy byłemu żołnierzowi w zaspokojeniu jego potrzeb mieszkaniowych po zakończeniu służby wojskowej, jeśli nie może on pozostać w dotychczasowym mieszkaniu z uwagi na jego niezbędność do zaspokojenia potrzeb żołnierzy, znajdujących się aktualnie w służbie czynnej. Zakłada to więc obowiązek opuszczenia dotychczas zajmowanego lokalu (kwatery) i poszukiwanie jego poza służbą, czego ekonomiczne skutki ma łagodzić właśnie odprawa mieszkaniowa.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.